

TARİHİN DİLİNDEN

SOMABİLSEM TARİH ATÖLYESİ DERGİSİDİR

YIL: 2022 SAYI: 1

TARİHİN DİLİNDEN

Soma Bilim ve Sanat Merkezi Sosyal Bilgiler/Tarih Atölyesi Dergisidir.

Yıl:2022 Ay: Aralık Sayı:1

İmtiyaz Sahibi

Umut KOCABIYIK

Yayın Kurulu

Özgür KOCABIYIK

Zeynep YILMAZ

Serhat ÖZDEMİR

Derya KAYPAK

Nazire TAŞKIN

Grafik Tasarım

Burak MÜNEZ

Özgür KOCABIYIK

Yazarlar

Serhat ÖZDEMİR, Demir MAVİŞ, Beraa DOĞRU, Berkay GÜVEN, Yaşar Yusuf ŞENEL, Muammer YEŞİL, Furkan KILIÇ, Eflin DEMİRTAŞ, Sultan SEVİNÇ, Ali GÜMÜŞ, Mehmet Efe ATLI, Zeynep NALDÜKEN, Mehmet GÜR, Kadir Can GÜNAY, Eflin DEMİRTAŞ, Elif Su KURT, Merve DAYICI, Emir İNAL, Ahmet Asaf Ege ATİK, Kerem OKUR, Selen KARAKAYA, Abdulla Kerem BABACAN, Eymen ÇAKIROĞLU, Bennu OKUR, Özge BOZBEY, Ahmet Tarık YULA, Emirhan EREN, Mertali ARIK, Elif BAYSAL, Ece KARA, Sati AKKOYUN, Baha ACA, Elfi, n Ceyla YILDIRIM

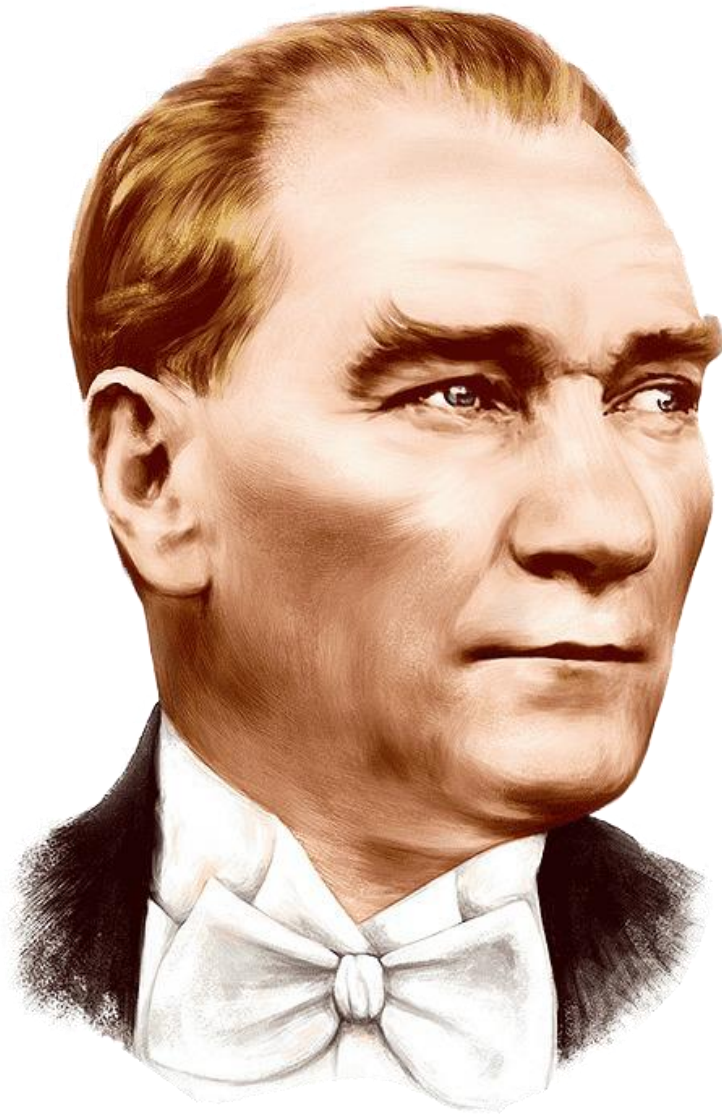
ÖN KAPAK TASARIM

Özgür KOCABIYIK

Serhat ÖZDEMİR

İLETİŞİM

TURGUTALP MAH. GEYİK SK. NO:52 SOMA/MANİSA

A. Ortakirli

Ey Türk Gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî bedhahların olacaktır. Bir gün, İstiklâl ve Cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok nâmûsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler.

Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi, vazifen; Türk İstiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!

Mustafa Kemal Atatürk
20 Ekim 1927

İÇİNDEKİLER

DÜNYA'DA İLK SINEMA GÖSTERİMİ.....	6
DERSAADET TAHVİLAT BORSASI.....	8
1942 ZONGULDAK MADEN FACİASI.....	9
GEMİNİ 7.....	10
CUMHURİYET'İN İLK KAĞIT PARALARI.....	11
ABD'DE KÖLELİĞİN KALDIRILMASI	12
APOLLO 17.....	13
TÜRKİYE DÜNYA KUPASI'NA KATILMAYA HAK KAZANDI.....	14
KUDÜSÜN İNGİLİZLER TARAFINDAN ELE GEÇİRİLMESİ	15
DEMOKRASİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ.....	16
UNİCEF'İN KURULUŞU.....	17
MONA LİSA TABLOSU BULUNDU.....	18
ÇORUM DEPREMİ 1942.....	19
RESİM.....	20-21
AMUNDSEN GÜNEY KUTBU KEŞİFİ 1911.....	22
NAİM SÜLEYMANOĞLU'NUN TÜRKİYE'YE KAÇIRILMASI.....	23
OSMANLI'DAKİ İLK KİTAP	24
WRIGHT KARDEŞLERİN İLK UÇUŞU.....	25
SOYUZ-13 UZAYA GÖNDERİLDİ	26
MİLLİ MÜCADELEDE SIKILAN İLK KURŞUN.....	27
RODOS ADASI'NIN FETHİ.....	28
KANLI NOEL.....	29
BALTIMORE OHİO DEMİRYOLU AÇILDI.....	30
İMEŞRUTİYET İLAN EDİLDİ.....	31
HONG- KONG'UN JAPONLARIN ELİNE GEÇİŞİ.....	32
GAZİANTEP'İN KURTULUŞU.....	33
MARİE CURİE RADYUM'U KEŞFETTİ.....	34
AYASOFYA'NIN İNŞASI.....	35
NEPTÜN' ÜN GALİLEO TARAFINDAN KEŞFİ.....	36
TÜRK HAVA YOLLARI'NIN 278 SEFER SAYILI UÇAĞI VAN'DA DÜŞTÜ.....	37
GATA'NIN KURUULUŞU.....	38
THOMAS EDİSON HALKA AMPULÜ TANITTI.....	39

DÜNYA'DA İLK SINEMA GÖSTERİMİ

Lumiérelere icat ettiği ve varlıkların hareketlerini kaydetmeye yarayan, insanlığın hafızasının en güçlü tarafını besleyen görme duyusuna hitap eden kameraların ortaya çıkışı birçok nosyonu etkilemiştir. Gazetecilik, edebiyatçılık, habercilik ve tarihçiliğin yanı sıra tiyatro, şiir ve resim gibi kadim sanatları da derinden etkileyen sinemanın küçük adımları atıldıkça insanlık şaşkınlıkla gözleri önünde gelişen bir devrimin şahidi olmuştur 1895'te Paris'teki Rennes Sokağında gerçekleştirilen ilk gösterimden bu yana insanların gerili bir bez üzerindeki hareketli resimlere ve yazarların, yönetmenlerin ve oyuncuların emekleriyle canlanan hayallere seyir bakmaktadır.

Sinemanın göz alıcı ve şaşırtıcı resimlerinden etkilenen Parisliler bu yeni icadın dünyayı nasıl saracağını tahmin etmişlerdi belki ama Avrupa'yı saracak savaş ateşiyle ellerindeki bu yeni sanatın yeni kıtaya göçüne engel olamamışlardı. Yine de savaş yıllarının acımasız yüzünü Avrupa'nın şehirlerine sokana kadar Paris'te ilk sinema şaşırtıcı deneyimleri insanları büyülemiştir. Sinema gösterimlerinin yarattığı ilgi hemen yeni ticari girişimleri de yaratır. Lumière kardeşler altı ay dolmadan iki yüzünün üzerinde kayıt ve gösterim cihazını satmayı başarmışlardır. Tam bir tekel oluşturan kardeşler icatlarını satacakları kişileri özenle seçmişler ve tatmin olmadıklarına makinelerini satmamışlardır.

Sadece üretimi değil aynı zamanda gösterimi bir fenomen olan sinemanın kendine has gereklilikleri yeni bir pazar yaratmıştır. İlk andan itibaren karanlık bir odaya ve sıralı koltuklara ihtiyaç duyan gösterimler için yeni mekanlar yaratılmıştır. İlk kez 1895'te Paris'teki Capucines Bulvarı'ndaki Grand Cafe'nin bodrum katı düzenli sinema gösterimleri içinde düzenlenir. Artık mekan olarak da gösterimlerin nasıl yapılacağı aşağı yukarı belirlenmiştir. Bu bodrum katı dünya üzerinde düzenli sinema gösterimleri yapan ilk mekan olarak tarihe geçmiştir. Derler ki bu tarihten itibaren dünya üzerinde neredeyse sinema oynatılmayan tek gün dahi yoktur.

Lumière kardeşler için hayatı yeniden üretmekten ibaret olan sinema sansasyonel bir icattı ama hala gösterimler günlük hayattan gerçekleştirilen sıradan görüntüler ile kısıtlıydı. Günlük hayattaki kısacık sahneleri hareketli kameraları ile kayıt altına alan çeşitli ülkelerden kâşiflerden vardı. Ancak bu görüntüler on saniyeyi dahi doldurmadan bitiyor ve izleyici şaşırtmakla yetiniyordu. Lumière'ler sadece teknik olarak ilk sinemacılar değil kuşkusuz ilk kurgu sinemayı da onlar yaratmıştı. 1895 yapımı "L'Arroseur Arrosé" isimli 49 saniyelik filmleriyle yalnızca o güne kadar yapılmış en uzun filme imza atmış olmuyorlar ayrıca ilk kurgu film ve ilk komedi filmiyle tarihe geçiyorlardı.

Yenidünyanın savaş nedeniyle Avrupa'dan kaçan düşünsel ve üretken kişilerle büyüyen entelektüel sermayesi yine savaş nedeniyle artan ekonomik sermaye ile de beslenince ABD'nin –kabul etsek de etmesek de– öncülüğü kendini günümüze kadar devam ettirecektir. Bu öncülüğün temel altyapısal atılımlarının atıldığı yirminci yüzyılda sinema da kendisini ABD'de iyiden iyiye kabul ettirmiştir. Sermayedarlar iletişimde yükleneceği değer ve yaratacağı ekonomik katsayıyı göz önüne alarak sinemaya büyük yatırımlar yapmıştır.

Avrupalı halkların saçma bir savaşla birbirlerinin boğazına yapıştı yıllarda ABD’de bir çok alanda olduğu gibi sinemanın da devrimsel temelleri atılır. 1915’de MGM’in temelleri atılır. Büyük prodüksiyon şirketleri devasa bütçeleriyle yatırımlarını ardı ardına yaparlar. ABD’nin güney batı sahilleri film çekmek için ihtiyaç duyulan güneşli gün sayısı ortalamasıyla büyük platolara ev sahipliği yapar. Sıradan bir kır kasabası olan Hollywoodland bir anda yaratıcı sinemacıların ev sahipliğine yüceltilir. Artık bütün bir ABD sineması daha sonra değişecek kasaba adıyla “Hollywood” olarak anılacaktır.

izleyicilerin karşısına çıkmaktadır.

Büyük sermayenin yatırımlarıyla şişen sinema patlama yapar. Prodüksiyon şirketleri alışılmış bir yüzüzlükle oyuncu emeğini hiçe sayan anlaşmalarla sinema sektöründeki tek karar verici olmayı başarır. 1920’li yıllar boyunca zamanın büyük oyuncularını Rudolph Valentino, John Barrymore, Norma Talmadge, Marry Pickford, Douglas Fairbanks ve Charlie Chaplin prodüksiyon şirketlerine kendilerin adayan anlaşmalarla bağlamış oluyordular. Yirminci yüzyıl ardı ardına büyük yönetmenleri ilk yapımlarının ortaya çıkmasıyla tam bir sinema patlamasına şahit olur. Filmleriyle unutulmaz işler kotaran Charlie Chaplin, Ernst Lubitsch, Rene Clair, Rene Fescorut, Pabst, Fritz Lang, Alfred Hitchcock, Eisenstein gibi yönetmenler dünyanın başka coğrafyalarından başka öykülerle

Eflin DEMİRTAŞ

2 ARALIK

DERSAADET TAHVILAT BORSASI

Osmanlı Devleti'nin ilk borsası denilebilecek Dersaadet Tahvilat Borsası açıldı.

2 Aralık 1866 tarihinde Osmanlı Devleti'nin dış piyasalardan aldığı borçların devlet tahvili ve hisse senedi işlemlerinin yürütülmesi amacıyla Osmanlı'nın ilk borsası olan Dersaadet Tahvilat Borsası açıldı. Dış piyasalardan alınan kredilerin devlet tahvili ve hisse senedi işlemlerinin yürütülmesi zamanla borsanın kurulmasını zorunlu hale getirdi

Bu amaçlara istinaden Osmanlı'da ilk borsa, 1866'da "Dersaadet Tahvilat Borsası" adıyla kuruldu

Ancak çeşitli borsa oyunları ve yabancı şirketlerin olumsuz faaliyetleri sonucu borsa işlemlerinden istenilen verim sağlanamadı

1895 yılından itibaren çeşitli borsa hileleri ile itibarı sarsılan Dersaadet Tahvilât Borsası'nda 1904 yılından itibaren yeni düzenlemelere girişildi ve adı da "Esham ve Tahvilât Borsası" olarak değiştirildi.

Berkay GÜVEN

3 ARALIK

1942 ZONGULDAK MADEN FACIASI

Kdz. Eređli ilçesine bağlı Kandilli beldesi TTK Armutçuk Müessese Müdürlüğü'ne bağlı amlı Maden Ocağı'nda 3 Aralık 1942 tarihinde meydana gelen grizu patlamasında yaşları 17 ile 50 arasında değişen 63 madenci hayatını kaybetti. Şehit madencilerin cenazeleri o dönemde Kandilli beldesi Merkez Mahallesi'nde oluşturulan ve etrafı betonla çevrilen alana toplu şekilde defnedildi.

Ahmet Asaf Ege ATİK

4 ARALIK

GEMİNİ 7

Gemini 7 NASA Gemini Projesi'nin 1965 yılındaki mürettebatlı bir uzay uçuşuydu. Dördüncü mürettebatlı Gemini uçuşu, on ikinci mürettebatlı Amerikan uzay uçuşu, Sovyet uçuşları ve Karma Hattının üzerindeki X-15 uçuşları da dahil olmak üzere yirmi birinci mürettebatlı uzay uçuşuydu

Frank BORMAN ve Jim Lovell uzayda yaklaşık 14 gün geçirdi ve toplam 206 kez yörünge uçuşu gerçekleştirdi. Gemini 7 uzay aracı, Gemini 6A mürettebatı tarafından gerçekleştirilen ilk mürettebatlı uzay buluşması için pasif bir hedefti

Kerem OKUR

Fırlatma tarihi	4 Aralık 1965, 19:30:03
Roket	Titan II GLV
Fırlatma yeri	Cape Kennedy

5 ARALIK

CUMHURİYET'İN İLK KÂĞIT PARALARI

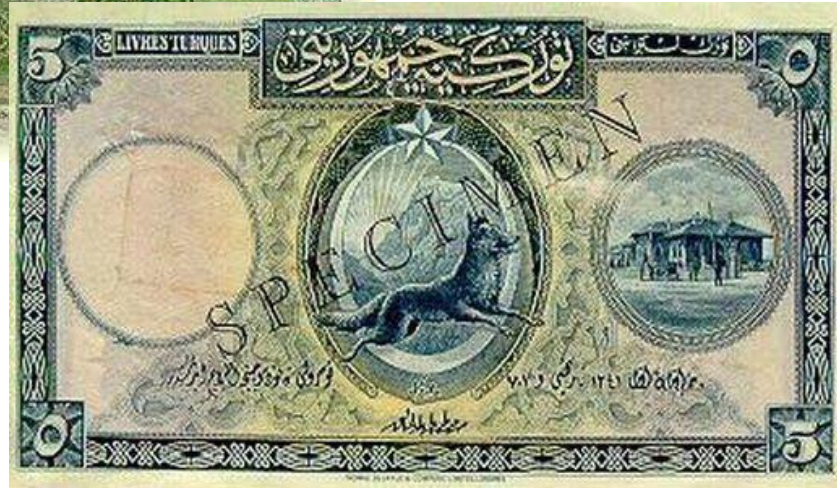
Cumhuriyet döneminin ilk banknotları harf devriminin henüz gerçekleşmediği 1927 yılında basıldı. İlk banknotlarda yazılar Osmanlıcaydı. Bununla birlikte banknotların üzerinde Fransızca ibareler vardı.

1925 yılının sonunda Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen “Mevcut Evrak-ı Nakdiyenin Yenileriyle İstibdaline Dair Kanun” ile Türkiye Cumhuriyetinin banknotlarının basılması kararı alındı. Bu kanun ile mevcut evrak-ı nakdiyenin aynı nitelik ve miktarda kağıt para ile değiştirilmesi esas alındı. Yeni banknotların hazırlanması görevi ise Maliye vekaletinden bir temsilcinin başkanlığında Ziraat, Osmanlı, İtibarı Milli, İş, Akhisar

Tütüncüler ve Akşehir bankaları ile Türkiye’de faaliyet gösteren diğer bankaların birer temsilcisinden oluşturulacak bir komisyona bırakıldı. Türkiye Cumhuriyeti’nin bastırıldığı ilk kağıt para ancak 5 Aralık 1927 tarihinde tedavüle girebildi. Tedavülde olan evrakı nakdiyeler ise, 4 Aralık 1927 tarihinden itibaren dolaşımdan çekilmeye başladı ve 4 Eylül 1928 tarihinde ise tedavülden kaldırıldı.

Mehmet GÜR

6 ARALIK

ABD'DE KÖLELİĞİN KALDIRILMASI

“Yeryüzünde bunlardan daha iyi bir ulus bulunmadığına Majestelerin önünde ant içebilirim. Komşularını kendileri kadar seviyorlar, konuşmaları son derece tatlı ve kibar, konuşurken hep gülümsüyorlar. Elli adamla bu halkın hepsini boyunduruk altına alabilir ve onlara her istediğimizi yaptırabiliriz.”

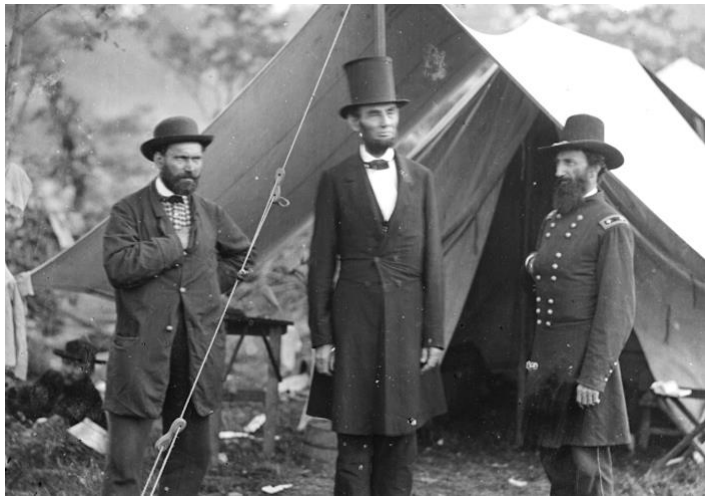
Kristof Kolomb'un İspanyol Kraliçe'sine Kızılderilileri Anlatan Mektubu

Yeni keşfedilen Amerika kıtası ve toprakları hem verimli hem de çok büyük alanlara sahipti. Bu sebeptendir ki Amerika, bu toprakların sürülebilmesi ve ürün elde edilebilmesi için Afrika'dan binlerce insanı gemilerle Amerika'ya taşımıştır. Gemilerle getirilen siyahi köleler o kadar kötü şartlarda yolculuk etmişlerdir ki, çoğu yolculuk sırasında ya salgın hastalıklardan ya da yetersiz beslenmeden hayatını kaybetmiştir. 18. yüzyıla geldiği zaman ise nüfusun çoğunluğunu köleler oluşturmuştur.

Coğrafi keşifler sırasında ilk olarak İspanyol ve Portekizli işgalciler yerli halkı katletmişlerdir. Milyonlarca yerli halk çalışma zorluklarından ve hastalıklardan hayatlarını kaybetmişlerdir. 17.yüzyılda birçok Avrupalı vatandaş bu topraklara yerleşmiştir. Elinden toprakları alınan yerliler köle gibi çalıştırılmıştır. Köle tacirleri getirdikleri köleleri Pazar yerlerinde zincirleyerek satmışlardır.

Koloniler ise tarım alanlarında tütün ve pirinç gibi işlerde işçi olarak kullanılmışlardır. Sömürge devletleri köleler sayesinde büyük oranlarda kazanç elde etmişlerdir. Siyahilerin çalışmasıyla ve fiziksel gücüyle, beyazlar zenginleşmişlerdir. Kölelik kavramı o kadar yaygınlaşmıştır ki rakamlar hayli şaşırtıcıdır. 1700 yıllarda Virginia'da 16.000 köle varken bu sayı 1770 yılında 187.000'e ulaşmıştır. Köleler kaçmaya çalıştıklarında ise çok korkunç cezalara maruz kalmışlardır. Kaçan insanlar yakalanıp kol ya da bacakları kesilip kızgın zift içine yatırılır ve daha sonra asılmıştır. Bu vahşice uygulamalar, çok fazla günahsız insanın canını almıştır.

Köleliğin Kaldırılması

Zaman geçtikçe Amerika ve daha birçok ülkede köleliğin kaldırılması için dernekler kurulmuştur. 1804 yılında kuzey eyaletlerinde kölelik yasaklanmıştır. 1807'de İngiltere ve Amerika arasında köle ticaretine son verilmiştir. ABD'de özgürlük taraftarı bazı eyaletlerde kölelik tamamen kaldırılmıştır. Ama Güney Amerika bu yasaklara karşı çıkmış kölecilik uygulamalarına devam etmişlerdir. Güneyde devam eden köleliğe karşı, kuzey eyaletleri çok sayıda dernek kurmuşlardır. Güney'de köle karşıtı olmanın cezası ise ölümdü. Buradan da anlaşıldığı üzere Güney eyaletleri kararlı bir şekilde köleliğe devam etmiştir. Kaçan köleler yeraltı demiryolu örgütünün yardımıyla yolculuk etmiş ve saklanmak için ise köleliğe karşı olan vatandaşların ev, ahır ve samanlıklarını kullanmışlardır.

Abdullah Kerem BABACAN-Eymen ÇAKIROĞLU

7 ARALIK

APOLLO 17

Apollo 17 (7-19 Aralık 1972), [NASA Apollo programının](#) insanların Ay'a ayak bastığı veya [alçak Dünya yörüngesinin](#) ötesine geçtiği son göreviydi. Komutan [Gene Cernan](#) ve [Ay modülü](#) pilotu [Harrison Schmitt](#) Ay'da yürürken, [Komuta modülü](#) pilotu [Ronald E. Evans](#) yörüngede idi. Ay'a bir bilim insanı gönderme baskısı altında olan NASA'nın Ay'a inen tek jeologu Schmitt idi . Görevin bilime verdiği yüksek önem, komuta modülünde taşınan beş fareyi içeren biyolojik bir deney de dahil olmak üzere bir dizi yeni deneyin dahil edilmesini sağladı.

Apollo 17, Ay'da üç günlük bir kalış, yoğun bir dizi bilimsel çalışma ve astronotların yüzeydeki hareketi için [ay taşıtının](#) kullanılmasıyla karakterize edilen üçüncü "J tipi" görevdi. Önceki iki görev

olan [Apollo 15](#) ve [16](#) ile benzerliğine rağmen, ulaşılan hedefler ve yapılan deneyler ile gemide bir jeolog bulunması bu görevi diğerlerine kıyasla benzersiz kılmıştır.

Görev planlayıcıları iniş alanını seçerken iki temel hedefi göz önünde bulundurdular: [Yağmurlar Denizi](#)'nden daha yaşlı [Ay platosu](#) malzeme örneği almak ve nispeten yeni [volkanik aktivite](#) olasılığını araştırmak. Bu nedenle, yörüngeden görüntülenen ve betimlenen oluşumlardan volkanik olduğu düşünülen Taurus-Littrow'u seçtiler. Her üç mürettebat üyesi de önceki Apollo ay görevlerinde yedek mürettebat olduklarından, Apollo uzay aracına aşınaydılar ve jeoloji eğitimi için daha fazla zamanları vardı.

Apollo programında bir donanım sorununun neden olduğu tek fırlatma rampası gecikmesinden sonra, 7 Aralık 1972'de fırlatıldı. Cernan ve Schmitt, Taurus-Littrow vadisine indiler ve üç ay yürüyüşü yaptılar; ay örnekleri aldılar ve bilimsel araçlar yerleştirdiler. Shorty kraterinde turuncu toprak keşfedildi ve Ay'ın tarihinin erken dönemlerinde volkanik olduğu kanıtlandı. Evans, komuta ve hizmet modülüyle (CSM) Ay yörüngesinde kaldı, bilimsel ölçümler yaptı ve fotoğraflar çekti. Uzay aracı 19 Aralık'ta Dünya'ya geri döndü.

Apollo 17, Ay yüzeyinde en uzun süre kalma, toplamda en uzun ay yüzeyi araç dışı aktivite süresi, toplanan en yüksek miktarda numune ve ay yörüngesinde en uzun süre kalma da dahil olmak üzere önceki görevlerde elde edilen birçok rekoru kırdı.

Bennu OKUR

8 ARALIK

TÜRKİYE DÜNYA KUPASI'NA KATILMAYA HAK KAZANDI

Türkiye futbolda İspanya'yı eledi ve Dünya Kupası'na katılmaya hak kazandı.

Dünya Kupası'na katılma yolunda İspanya ile eşleşen Türkiye, ilk maçı 4-1 kaybederken, rövanşı ise 1-0 kazandı. Gol averajının geçerli olmadığı o dönemde üçüncü maç tarafsız bir saha olan Roma'da oynandı. Bu karşılaşma da 2-2 berabere sonuçlanınca, tribünden çağrılan Franco isminde bir çocuğun çektiği kura sonucunda A Milli Takım, kupaya katılma hakkı

kazandı. Milli takım, 1954 Dünya Kupası'nda Batı Almanya, Macaristan ve Güney Kore'nin yer aldığı grupta mücadele etti.

Yaşar Yusuf ŞENEL

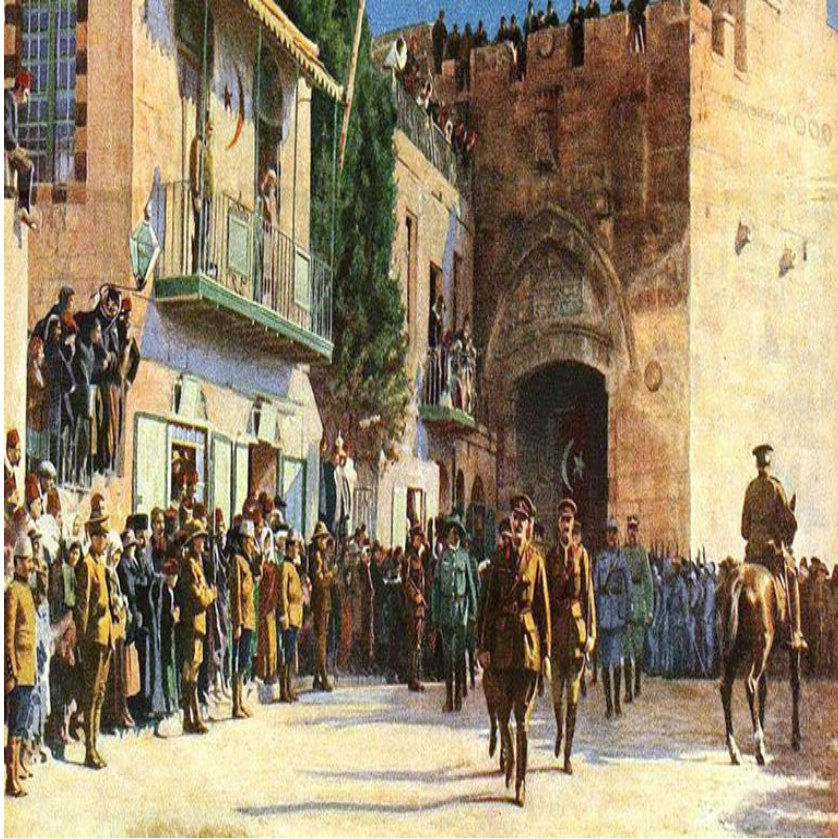

KUDÜSÜN İNGİLİZLER TARAFINDAN ELE GEÇİRİLMESİ

9 Aralık 1917 İngiliz General Edmund Allenby'nin Kudüs'e giriş günüdür. 1949 yılı 9 Aralık günü ise İngiltere'nin Kudüs'ü fiilen terk ediş günüdür. Başarısız bir 32 yıl. Britanya'nın Filistin'deki hâkimiyetini nitelemek için en doğru tabirdir. İhtiyar İngiltere'nin Arapların henüz örgütlenemeyen mücadeleci protestoları ve Siyonistlerin örgütlenen terörüyle baş edebilme imkânı kalmamıştı.

9 Aralık 1917 günü Osmanlı Kudüs'ü Alman müttefiklerinin de telkiniyle adeta açık şehir ilan etmişti, İngiliz bombardımanına terk etmektense teslim töreni yapmadan Kudüs'ü belediye reisine verilen bir teslim belgesiyle askeri kuvvetlerini çekti ama Kudüs surları dışında aylarca savaş devam etti. 9 Aralık Edmund Allenby'nin şehre girişidir.

Emirhan EREN

10 ARALIK

DEMOKRASİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Demokrasi ,Çoğunluğun yönetimi, Azınlık haklarını güvenceye alan yönetim; Fakirin yönetimi;

Sosyal eşitsizliği yok etmeye çabalayan yönetim; Fırsat eşitliği sağlamaya çalışan yönetim;

Kamu hizmetinde bulunmak için halkın desteğine dayanan yönetim gibi tanımlarla karşımıza çıkmaktadır.

Demokrasi ilk kez ANTİK YUNAN'da uygulamaya konulmuştur.

Roma İmparatorluğu'nda temsili demokrasi uygulanmıştır. Ortaçağda Avrupa 1215 tarihinde İngiltere'de MAGNA CARTA SÖZLEŞMESİ demokrasiye yeni bir bakış kazandırmıştır.18. yüzyılda ABD'de ortaya çıkan bağımsızlık bildirgesi ve Fransız ihtilali sonucunda çıkan İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi demokrasiye büyük katkı sağlamıştır.20. yüzyılda dünya iki tane dünya savaşı ve birçok diktatör görmesine karşın günümüzde demokrasi hala önemini korumaktadır.

Merve DAYICI

Atina'nın Demokrasi Merkezi

11 ARALIK

UNİCEF'İN KURULUŞU

Bildiğiniz gibi çocuklar dünyadaki en masum canlılardır ve yine bildiğiniz gibi onların da hakları vardır ve bu haklar hiçbir zaman çiğnenemez, engellenemez, ancak maalesef ki dünyada engellenmesi çok zor olan o kötülük duygusu bu hakların önüne geçebiliyor.

Sokaklarda caddelerde para kazanmaya zorlanıp aile baskısı altında çalıştırılıyorlar, bu durumlarda taciz edebiliyorlar bu insanlara ne kadar ceza verilirse verilsin bu

olaylar çocukların hafızasına kazılıyor.

Bununla kalmayıp çocuk haklarının istismar edildiği diğer noktalarda açlık, barınma, sağlık ve eğitim haklarıdır.

Bu olaylar sebebiyle **UNİCEF** (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUKLARA YARDIM FONU) 11 Aralık 1946'da kurulmuştur.

Elif BAYSAL

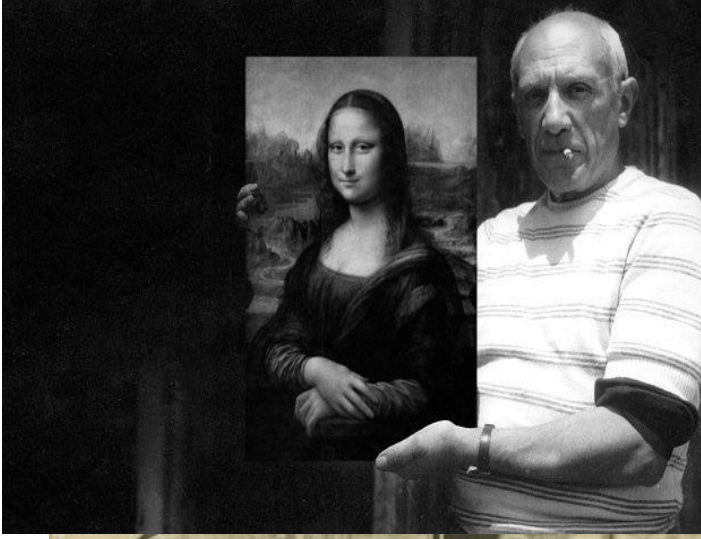

12 ARALIK

MONA LİSA TABLOSU BULUNDU

21 Ağustos 1911 sabahı Louvre Müzesi'nde olağanın dışında bir hareketlilik vardı. Her nasıl olmuşa birileri tüm tedbirleri aşmış ve 200 kiloluk çerçeveyi indirerek Mona Lisa tablosunu çalmıştı.

Hırsızlar, resmi bir battaniyeye sarmış ve elini kolunu sallayarak Quai d'Orsay tren istasyonuna giderek tabloyu kaçırmıştı.

Leonardo Da Vinci'nin başyapıtlarından olan Mona Lisa tablosu dünya çağında bir eser. Ancak bu kadar özel bir tablo elbette hırsızlar için de önemli. Hırsızlar basit bir yolla bu tabloyu çaldılar ve yaklaşık iki sene bu tablo bulunamadı. 12 aralık 1913 tarihinde tablo İtalya'nın Floransa şehrinde bulundu.

Sati AKKOYUN

13 ARALIK

ÇORUM DEPREMİ 1942

1942 'de meydana gelen 5,9 şiddetindeki, Laçın depreminde, 25 kişi hayatını kaybetmiştir. Birçok ev ve bina hasar görmüştür. Bu deprem Çorum'da aynı dönemde meydana gelen 3. Depremdir.

13 Aralık 1942'de olan en giddetli depremin merkezi Kızılırmak'a kavuşan Hamamözü Vadisinde bulunmaktadır. Buralarda birinci ve ikinci depremlerde zarar gören köyler tamamen yok olmuştur.

Elfin Ceyla YILDIRIM

TERCİH EDİNİZ. 20 nci yıl sayı: 8829 İSTANBUL — CAGALOĞLU Pazartesi 20 İkincisinin 1942 Yeni çıktı 150 Kr.

Zelzelede Kaybımız 1690 Kişiyi Buldu

Lâdik ve Vezirköprüde 537, Tosyada 320, Erbaada 265, Çorum köylerinde 220, Merzifonda 175 vatandaş felâkete kurban gitti

Havza - Ladik arasında

Demiryolun 30 kilometrelik kısmı yamru yumru hale geldi — Bütün zelzele sahalarında tahribat çok geniş

Zelzele felâketine sahne olan yerlerden sağta Amasya, solda Tashköprü'nün bir görünüşü

Ankara 28 (s.a.) — 37 İkincisinin cumhuriyetin ikinci yılındaki ve her yıl binlerce insan hayatını, bina tahribatına sebebiyet veren yer arzının hakkında din ve millîyetin kalblerinden sonra bu anıya aldığımız semalarca telegraflar yardımıyla maruz köylü felâket derecesinde de tahribatından sonra bildirenlerdir.

Tar aramızda, enişmiş muhaberetinde tabii olarak vukubelin gâlibiyle dâvâ-yıla biraz geçkene ile Anadolü Ajanın muhabirlerinden gelen bir telegrafına göre, felâkete maruz kalan sınıkların arasında gelen Çorum vilâyeti merkezi kasabada 3 vatandaş ölmüş, 18 vatandaş yaralanmış ve 18 vatandaş da enkaz altında kalmışlardır.

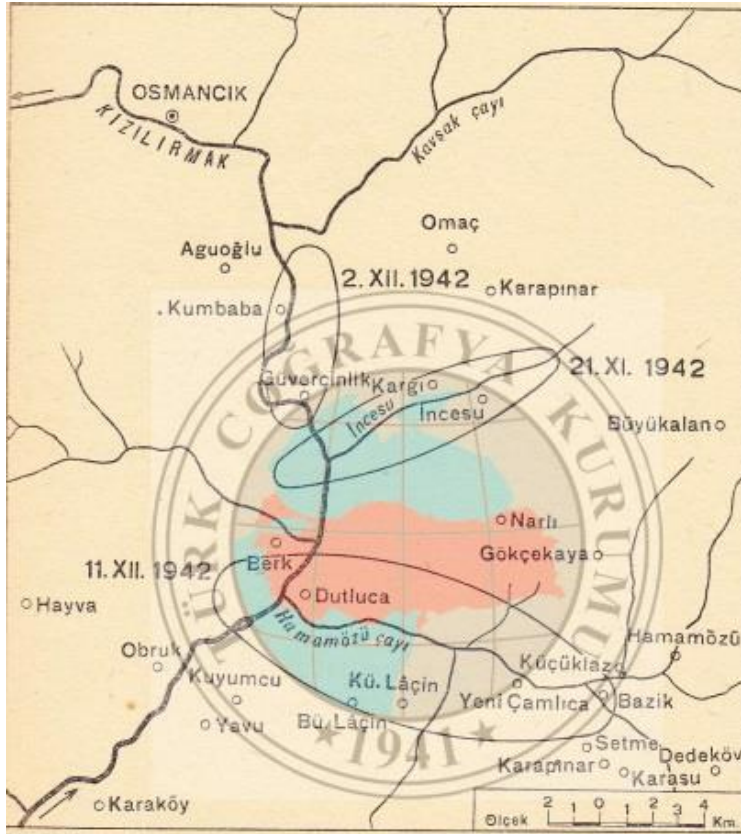
Buna tahribatına gelince, 85 ev tamamen, 147 ev kısmen yıkılmış, 122 ev de hasar görmüştür. Bu evlere tahribatın en büyük kısmını muhabirleri yitirmiş, büyük

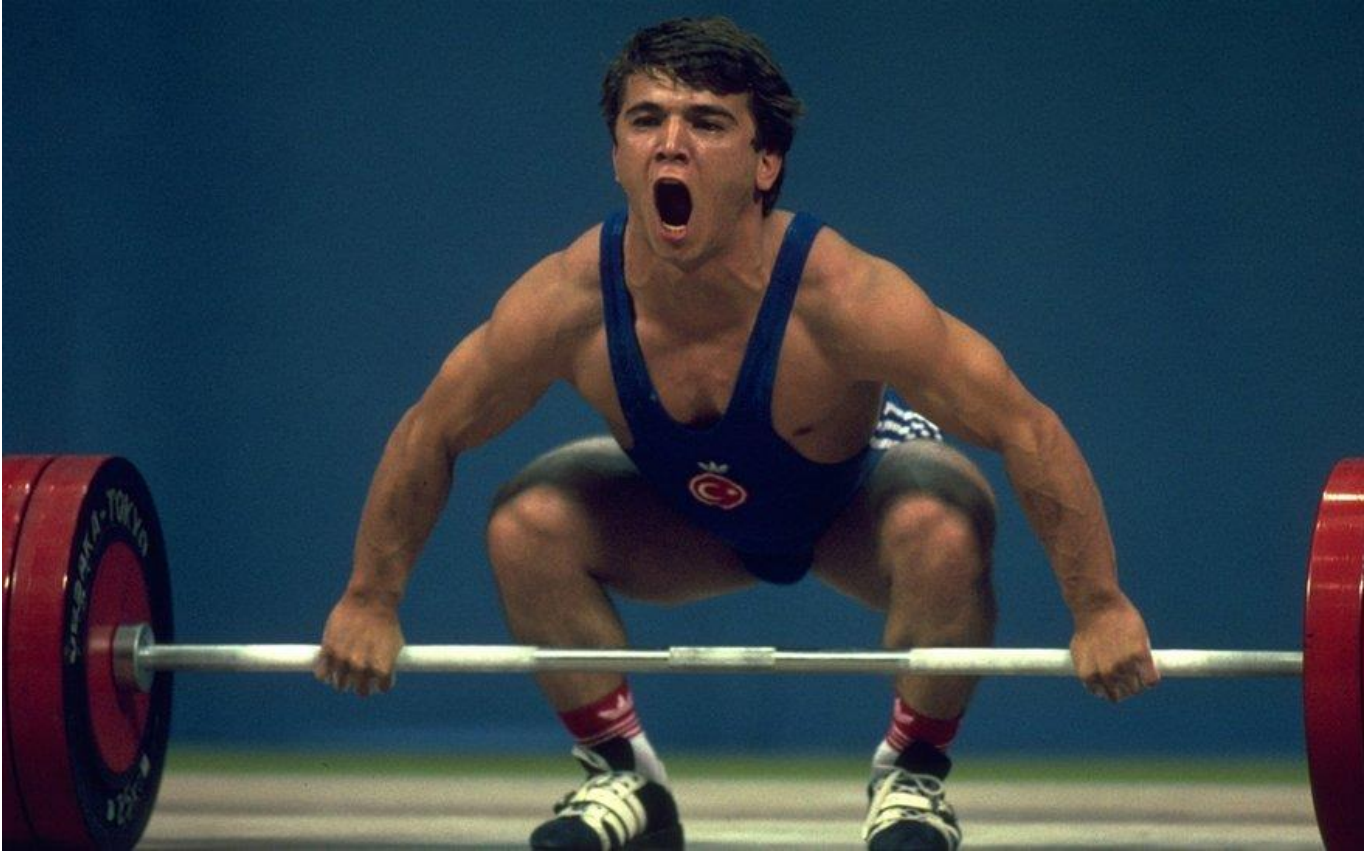
Hayat sahası Sark cephesinde

Dört lider buluşuyor!

Roosevelt - Churchill - Stalin - Chan Kai Chek yakında taarruz planlarını müzakere edecekler

Von Papenin de mühim müzakereler için Vatikana gittiği söyleniyor

**AVRUPA-DÜNYA- OLİMPİYAT ŞAMPİYONU-
CEP HERKÜLÜ**

NAİM SÜLEYMANOĞLU

(1967-2017)

14 ARALIK

AMUNDSEN GÜNEY KUTBU KEŞİFİ 1911

1911 yılında Norveçli Roald Amundsen ve Britanyalı Robert Falcon Scott, Güney Kutbu'na ulaşan ilk insanlar olmak için yola çıkmışlardı. Amundsen hem amacına ulaşmayı hem de ekibindeki herkesi sağ salim geri döndürmeyi başardı.

Scott ve dört arkadaşıysa kutba ulaştıktan sonra dönüş yolunda hayatlarını kaybetti. Her ne kadar bu iki keşif yolculuğu günümüzde “Güney Kutbu’na ulaşma yarışı” olarak anılsa da aslında önceden planlanmış bir yarış yoktu.

Sonuç hazin olsa da Amundsen tarihe Güney Kutbu’nu keşfeden ilk bilim insanı olarak geçmiştir.

Baha ACA

NAİM SÜLEYMANOĞLU'NUN TÜRKİYE'YE KAÇIRILMASI

1986'da Avustralya'da Türk Büyükelçiliğine sığınarak iltica eden Naim Süleymanoğlu, başarılı bir operasyonla Avustralya'dan uçakla Londra'ya geçti, ardından dönemin başbakanı Turgut Özal'ın gönderdiği özel uçakla Türkiye'ye getirilen Naim Süleymanoğlu, Ankara'da basın toplantısıyla ilk kez Türk halkının karşısına çıktı.

"Cep Herkülü"nün 1988 Seul Olimpiyatları'na Türkiye adına katılabilmesi için Türk hükümetince Bulgaristan'a 1 milyon dolar ödenerek gerekli izin alındı. O tarihten itibaren Naim Süleymanoğlu, şampiyonalarda Türkiye adına mücadele etti. Merhum Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın ödemeyle ilgili "Naim bize onu kat kat ödedi. Dünyada Türklerin reklamını yaptı." dediği, böylece engellerin aşıldığı kayıtlara geçti.

1980'li yıllarda Bulgaristan'da yaşayan Türklerin asimilasyona maruz kaldıkları, isimlerinin zorla değiştirildiği, Naim Süleymanoğlu'nun isminin de Naum Shalamanov şeklinde değiştirildiği kayıtlara geçerken, 'Cep Herkülü' Türkiye'ye gelişini şöyle anlatıyordu:

"Bizlere yapılanlara karşı çıkma imkânımız yoktu. Türklere karşı yapılan zulümleri kabullenmem mümkün değildi. Türkleri yok sayanlar için ter dökmek istemiyordum. Kararımı vermişim, Türkiye'ye iltica edecektim.

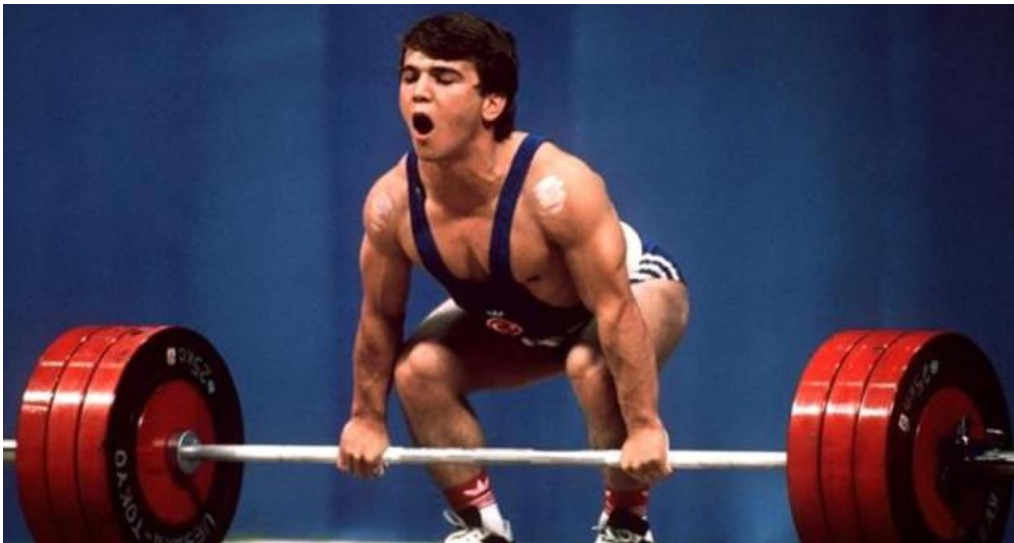
1985-1986 Şubat ayı sonuna kadar bütün Türklerin isimleri değiştirildi. Artık adım; Naum Shalamanov'du. 1986'da Avustralya'nın Melbourne kentinde düzenlenen Dünya Halter Şampiyonası'nda birinci oldum. Şampiyonanın sonunda akşam yemeğinde beni Türk konsolosluğuna götürecek kişilerle tanıştım."

Naim Süleymanoğlu Kimdir?

Halterde üst üste 3 kez olimpiyat altın madalyası kazanan efsane milli halterci Naim Süleymanoğlu, 23 Ocak 1967'de Bulgaristan'ın Kırcaali kentinin Ahatlı köyünde dünyaya geldi. Spora başlamasıyla ilgili bir ifadesinde Naim Süleymanoğlu, "Spor yapmayı seviyordum, yüzmeye giderdim. Atletizm ve güreş yaptım, 9 yaşındayken halter antrenörü Hilmi (Pekünlü) hoca beni keşfetti, böylece haltere başladım. Mestanlı kasabasında 1,5 yıl kadar Hilmi hocanın yanında antrenmanlara devam ettim." demişti.

Bulgaristan'da 14 yaşında gençler ve yıldızlar şampiyonu olan Naim Süleymanoğlu, sonrasında ilk kez halter milli takımına seçilirken, 1982'de Brezilya'da düzenlenen Gençler Dünya Şampiyonası'nda ilk dünya şampiyonluğunu elde etti ve "En genç dünya rekortmeni" unvanını aldı.

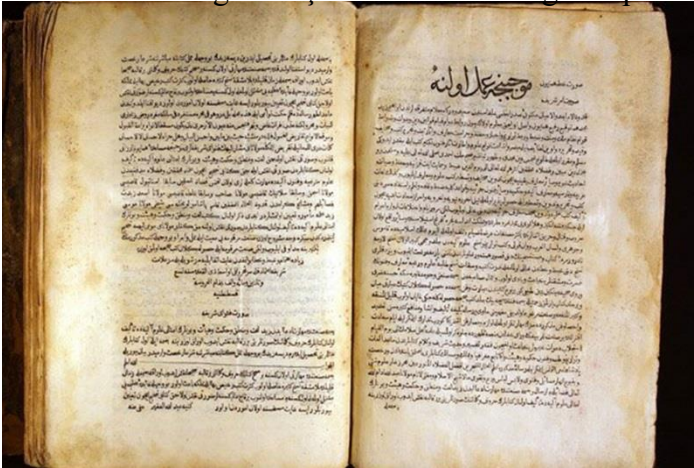
Mehmet Efe ATLI

OSMANLI'DAKİ İLK KİTAP (1724)

18. yüzyıl başlarında, Avrupa Rönesansı, Osmanlı Türkiyesini etkilemeye başladı. Bu etkileşim neticesinde, toplumun düşünce yapısında ve yaşam biçiminde değişimler oldu. Tarihte III. Selimle başlayan bu döneme “Lâle Devri (1718-1730)” denir. Bu etkileşimden Türk yayıncılığı da payını aldı ve 1729’da ilk Türk matbaası kuruldu. Bu sayede basım ve çoğaltma imkânları artırılarak dil ve coğrafya konularındaki ilk kitapların yayımı gerçekleştirildi. İbrahim Müteferrika ilk matbaayı kurduktan sonra çıkarmış olduğu kitapların sayfa tasarımlarını ve iç resimlerini hep kendisi yaptı. Kont Marsigli, 1727 yılında İstanbul’da 90.000 hattatın bulunduğunu söylemektedir. Bunlara bağlı olarak sahaflar, kalemciler, mücellitler, divitçiler ve benzeri esnaflar resmi matbaanın gecikmesinde önemli rol oynamıştır. Buna rağmen İbrahim Müteferrika vazgeçmemiş ve ilk Türk matbaasını açan isim olmuştur.

İbrahim Müteferrika ve ortağı Sait çelebi'nin ilk bastığı kitap “Vankulu lügati”dir.

Vankulu Lugati nedir?

“Terceme-i Sıhâh-ı Cevherî” (Vankulu Lugati); ilk basılan kitaptır. Bu eser, 1010 yılında ölen büyük Türk dilcisi Cevher’i’nin Sıhah adındaki Arapça’dan Arapça’ya, sözlüğünün Türkçe’ye çevirisidir. Çeviriyi 1590’larda ölen Müderris Mehmed bin Mustafa elvani yapmıştır. Cevher’i bu sözlüğü Araplara kendi dillerini öğretmek için yazmıştır.

Ece KARA

17 ARALIK WRIGHT KARDEŞLERİN İLK UÇUŞU

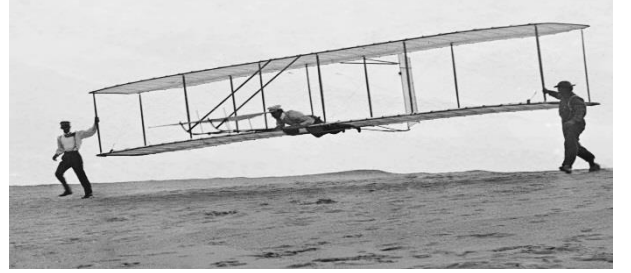
Ohio, Dayton'lu iki bisiklet ustası olan Wilbur ve Orville Wright, 1890'da kuşların nasıl uçtukları hakkında kendilerine ipucu verebilecek her şeyi sistemli bir şekilde incelemeye başladılar. Bilimsel eserlerde ve eski insanların deneyimleri arasında kendi işlerine yarayacak hiçbir şey olmadığını kısa sürede anlayan Wright kardeşler sadece Berlin yakınlarındaki bir tepe üstünden planörle uçuş denemeleri yapan ve bu konuda çok dikkatli notlar tutan Alman mühendisi Otto Lilienthal'in çalışmaları ile işe başladılar.

Wilbur ve Orville Wright bilimsel öğrenim görmemişler, liseden sonra yüksek bir okula da gitmemişlerdi. Fakat uçma alanındaki çalışmalarını yürütürken kendi yöntemlerini de model uçaklar, uçurtmalar, insan taşıyan planörler ile yaptıkları yüzlerce deney sayesinde bu konuda ilerlettiler. Havacılıktaki gelişmelerden ülke olarak geri kalmamak için, Smithsonian Enstitüsü - ABD, Lilienthal'in Lift & Drag tablosu ile birlikte Wenham ve John Browning'in 1871'deki rüzgar tüneli çalışmasını daha 1895 yılında Wright kardeşlere vermişti.

Lilienthal kuşların uçmalarını çok yakından incelediği için planörünün bir kuşu andırmasına fazla şaşırılmamak gerekir. Lilienthal uçabilecek bir uçağın havayla temas halinde olan sabit bir kanadı olması gerektiğini gösterdi. Kararlı bir uçuşu gerçekleştirebilmek için gerekli kontrol sadece onun söylediği böyle bir kanat tarafından sağlanabilirdi ve bu konuda Wright Kardeşler Lilienthal çalışmalarını esas aldılar.

Wright kardeşlerin 17 Aralık 1903'te Kuzey Karolina'da Orville'in kontrolünde havalanan ilk uçağı aerodinamik ses teorisine bağlı kalınarak yapılmıştı. Bu uçak iki pervaneliydi. Pilotla birlikte ağırlığı 335 kg'dı. Orville birinci denemede 12 saniye uçtu ve sadece 37 metre mesafe kat etti. O günkü son denemesinde ise, bu süre 59 saniyeye çıkmıştı ve 260 metrelik bir mesafeye uçmuştu.

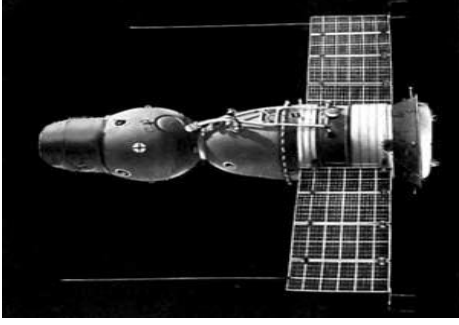
Mertali ARIK

18 ARALIK

SOYUZ-13 UZAYA GÖNDERİLDİ!

Soyuz 11 kazasından sonra Soyuz uzay aracı güvenliği artırılmış şekilde yeniden tasarlanmıştı. Soyuz 13, yeni modelin ikinci deneme uçuşuydu. Kozmonotlar, aracın tüm sistemlerinin gayet iyi çalıştığını tespit ettiler. Gözlemevinde yapılan gözlemler ve uzay aracının testi, görev süresinin büyük kısmını kapsadı. Dönüşte Soyuz 13 kapsülü Karaganda'nın 200 km Güneybatısında bir kar fırtınasının içine indi.

Soyuz 13 ilk defa Soyuz 12 ile denenen yeni tasarım Soyuz uzay aracının ikinci deneme uçuşu. Soyuz 13 aracı, Orion 2 Uzay Gözlemevi'ni de taşıyordu. Orion 1 Uzay Gözlemevi, Salyut 1 uzay istasyonunda kuruluydu. Mürettebattan Piyotr Klimuk, uzaya giden ilk Beyaz Rus kökenli kozmonottu.

Ahmet Tarık YULA

19 ARALIK MİLLİ MÜCADELEDE SIKILAN İLK KURŞUN

Millî Mücadele’de ilk kurşun 19 Aralık 1918’de Hatay’ın Dört Yol ilçesinde Mehmet Çavuş tarafından Fransızlara sıkılmıştır.

11 Kasım 1918 tarihinde İskenderun limanından gelen Fransız askerleri yanlarında Suriye’den getirdikleri Ermeni milisleri olduğu halde buldukları bölgede zulüm ve işkencelere başladılar. 17 Aralık 1918’de Mersin’e yardıma gelen takviye kuvvetler ile Fransızlar bölgede iyice güç kazandı. Ve Ermeni milisler bölgede Küçük Ermenistan’ı kurmak için harekete geçtiler.

19 Aralık 1918 tarihinde Özerli köyünde yapılan işkencelere dayanamayan Mehmet Çavuş (Kara) silahını alarak burada 2 Ermeni milisi öldürdü. Bugün Dört Yol şehir merkezinde kalan Özerli köyünden, dağ eteğindeki Karakise köyüne gelen Mehmet Çavuş ve ekibi burada yolları taş barikatlarla kapatarak önlem aldılar. Gelen Fransız birlikleri ile çatışma başladı. Fransızlar 15 kadar kayıp vererek geri çekildi. Ve böylece Mehmet Çavuş Milli Mücadele’de kurşun sıkılan ilk kişi oldu.

Özge BOZBEY

20 ARALIK RODOS ADASI'NIN FETHİ

Osmanlı Padişahı I. Süleyman'ın, 1522 yılında 400 parçalık büyük bir donanma ve 100.000 kişilik kara ordusu ile Rodos'u topraklarına katması olayıdır.

Hıristiyanların en kuvvetli ileri karakolu Olan Rodos, Anadolu ve Mısır'a yönelik Haçlı seferlerinde üs olarak kullanıldı. Fethi için birçok seferler düzenlendiyse de muvaffak olunamadı. Fatih Sultan Mehmed Han zamanında fethi yaklaşıldı ise de yine muvaffak olunamadı.

Yavuz Sultan Selim Han'ın Mısır'ı fethetmesiyle Rodos'un önemi daha da arttı. Anadolu'dan Mısır'a giden deniz yollarının emniyetinin tam olarak temin edilmesi artık kat'i bir zaruret halini almıştı. Yavuz Selim Han bu maksatla hazırlıklara girişilmesini emretti.

Ömrünün vefa etmemesi yüzünden, Rodos'un fethi oğlu Kanuni Sultan Süleyman Han'a kaldı.

Ada 24 Haziran 1522'de kuşatılmış ve 20 Aralık 1522 tarihinde fethedilmiştir.

Zeynep NALDÜKEN

21 ARALIK KANLI NOEL

Rumların 21 Aralık 1963'te Kıbrıs Türklerine karşı başlattığı silahlı saldırılar Kanlı Noel olarak adlandırılırken, bu saldırılar, Ada'daki toplumlar arası çatışmaların başlangıcı oldu.

Kıbrıs'ta, 16 Ağustos 1960'ta Rumların ve Türklerin ortaklığını esas alan "Kıbrıs Cumhuriyeti" fiilen kuruldu.

Cumhuriyetin anayasası Kıbrıs Türklerinin siyasi haklarını altına alıyordu ancak bu ortaklık fazla uzun sürmedi ve Rumlar, silah Kıbrıs Türklerini yönetimden uzaklaştırdı.

Kıbrıs'ta 1960-1963 dönemi, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin hukuken olduğu dönem olmakla birlikte, Ada'da sorunlar devam etti. Rumlar başlangıçtan itibaren, Türk ve Rum ortaklığında kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'ne inanmamışlar, kurulan düzeni Enosis (Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması) için bir sıçrama tahtası olarak görmüşlerdi.

Daha sonra Türkler, baskı ve silah zoruyla cumhuriyetten Rumlar, Ada'daki Türkleri, Enosis (Kıbrıs'ın Yunanistan'a bağlanması) hedeflerinin önündeki engel olarak görüyordu.

Bu hedefle 21 Aralık 1963'te Akritas adı verilen ve Türklerin Ada'dan yok edilmesini hedefleyen plan, Rum çeteler tarafından uygulanmaya başladı. Lefkoşa'nın Tahtakale semtinde 20 Aralık 1963 gecesi otomobillerine açılan ateş sonucu Kıbrıs Türkü Zeki Halil ve Cemaliye Emirali şehit edildi. Rumların ilk saldırılarında sadece Lefkoşa'da 92 Türk öldürüldü, 146 kişi ise yaralandı.

Rum terör örgütü EOKA'cı militanlar ilk büyük katliamını, Lefkoşa'da bulunan Ayvasıl köyündeki Kıbrıs Türklerine karşı 23 Aralık 1963'te gerçekleştirdi. Bu köyde esir Kıbrıs Türkü, elleri bağlandıktan sonra katledildi ve toplu gömüldü.

Rum çeteleri, 24 Aralık 1963'te Lefkoşa'nın Kumsal bölgesindeki saldırılarına devam ederken, Kıbrıs'taki Türk doktor olarak görev yapan Binbaşı Nihat İlhan'ın eşi ile 3 da vahşice katletti.

Binbaşı İlhan'ın evinin banyo küvetinde eşi Mürüvet İlhan ve çocukları Murat, Kutsi ile Hakan, ölü olarak bulundu. Bu olay tarihe "Kumsal Katliamı" ya da "Banyo Katliamı" olarak geçerken, baskının yapıldığı ev daha sonra Barbarlık Müzesi adıyla ziyarete açıldı.

İlk başta 30 köy saldırılara maruz kalmıştır. Toplamda ise 103 köye saldırılar yapılmıştır. Olaylarda saldırıya uğrayan 103 Türk köyü boşaltılmak zorunda kalırken, Kıbrıs'ta 1963'te başlayıp 1964'te de devam eden olaylarda 364 Türk şehit oldu.

garanti
zoruyla

var

dışlandı.

alınan 21
mezara

Alayı'nda
çocuğunu

Furkan KILIÇ

22 ARALIK

BALTIMORE OHIO DEMİRYOLU AÇILDI.

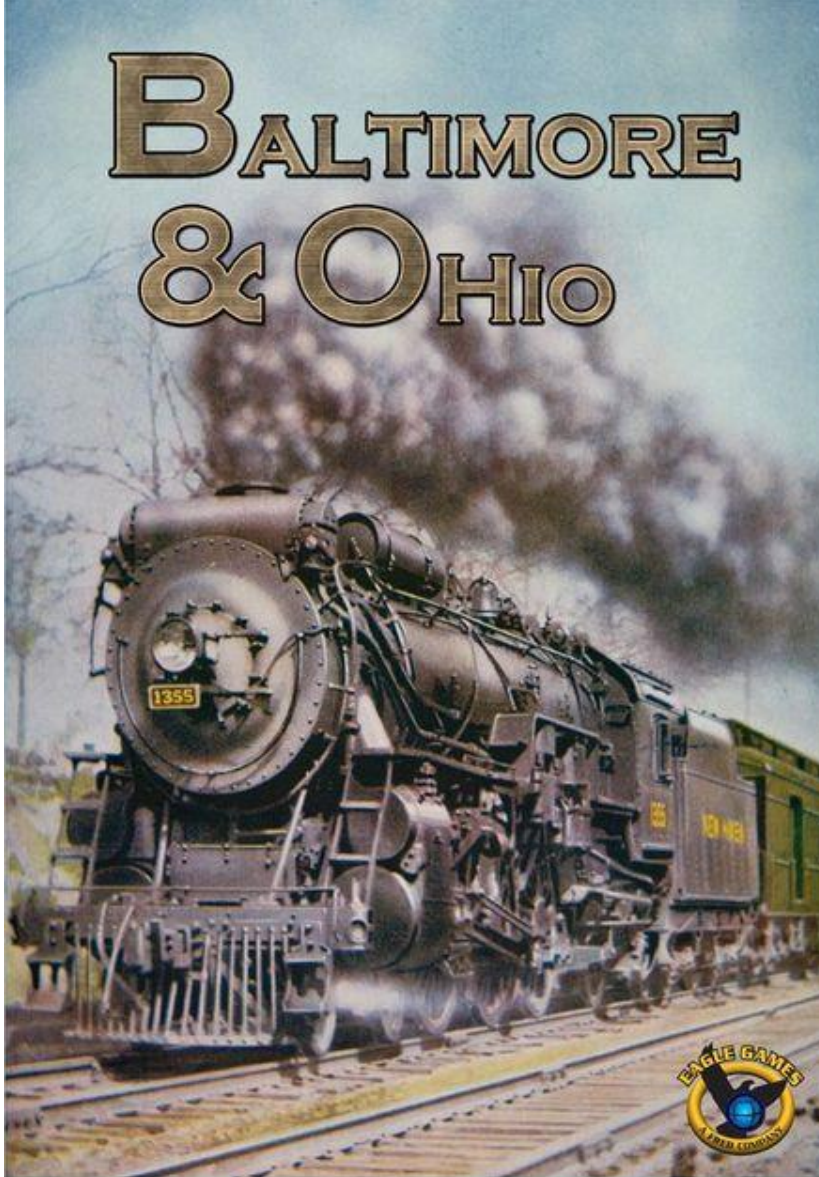
Yolcu Tasiyan İlk Demiryolu Hattı Olan Baltimore Ohio Demiryolu Açıldı.

Erie Kanalı'nın inşaatından sonra New York'ta yaşanan ticari patlamayla rekabet edebilmek için rakip liman olan Baltimore limanının liderleri, şehri Batı Virginia, Wheeling'deki Ohio Nehri ile bağlantılı 600km'lik bir demiryolu hattı yapmayı önerdi.

1827 yılında Baltimore & Ohio Demiryolu, hem yolcuları hem de yük taşımacılığı yapmak için bir ilke imza atan ilk Amerikalı şirket oldu, aynı

zamanda hem yük hem de yolcu taşımak için buharlı lokomotifleri kullanan ilk Amerikan demiryolu şirketi idi.

Selen KARAKAYA

23 ARALIK

I.MEŞRUTİYET İLAN EDİLDİ

Birinci Meşrutiyet, Osmanlı İmparatorluğu'nda 23 Aralık 1876'da II. Abdülhamid tarafından ilan edilen, anayasal monarşi rejiminin ilk dönemi. Bu dönemin anayasası Kanun-ı Esasi, yürütme organı padişah II. Abdülhamid, yasama organı ise Meclis-i Umumi'dir.

Meşrutiyet, yönetimin tek otoritesi olan Padişah'ın tek karar organı olduğu bir sistemde, halkın da söz sahibi olduğu yenilikçi yapıyı temsil eder. Bu yapıda Meclis-i Ayan üyelerini Padişah, Meclis-i Mebusan üyelerini de halk seçer.

II. Abdülhamit, İstanbul konferansı sonrasında Türk tarihinin ilk anayasası olan Kanun-i Esasi'yi hazırlatıp, 23 Aralık 1876'da I. Meşrutiyet ilan edip Meşruti sisteme geçilmiştir.

Kanun-i Esasi, halka özgürlük sunarken "Egemenlik kayıtsız şartsız Osmanlı ailesinindir" ifadesi eklenmiştir. Halk, padişahın yanında, yönetime ortak olmuştur. Halk yönetime katılmış, ancak parti kurma ve toplantı yapma haklarından men edilmiştir. Hükümet padişaha karşı sorumlu olup, meclis açma kapama yetkisi padişaha verilmiştir. Meşrutiyet yönetimi tek otorite ve tek karar organı padişah olan bir sistemde halka da söz hakkı veren yenilikçi yapıyı temsil etmektedir.

Serhat ÖZDEMİR

24 ARALIK

HONG- KONG'UN JAPONLARIN ELİNE GEÇİŞİ

II. Dünya Savaşı sırasında; 8 Aralık 1941 ve 24 Aralık 1941 tarihleri arasında, Hong Kong ve çevresinde Japon İmparatorluk Ordusu ile Britanya İmparatorluğu'na bağlı güçler arasında yapılan savaş. Savaş Japonların galibiyetiyle sonuçlanmış ve Japonlar Hong Kong'u işgal etmişlerdir.

İngilizler 1841'den beri kontrol altında tuttıkları Hong Kong'u kaybettiler ve şehir 1945'e kadar Japon işgali altında kaldı. Savaş öncesinde canlı bir ticari hayata sahip olan Hong Kong; işgalden çok kötü etkilendi. 1941 yılında 1.6 milyon olan şehir nüfusu; kıtlık, çatışmalar ve Japonların baskıcı yönetimi sonucunda işgalin bittiği 1945'te 600.000'e kadar düştü.

Elif Su KURT

25 ARALIK

GAZİANTEP'İN KURTULUŞU

Antep, adını tarihin derinliklerinden, Gazi unvanını da milli mücadeledeki kahramanlıklarla müdafaasından almıştır. Antep adı, Ayıntap , Aynıtap , Entap olârakta rivayet edilir. Yine başka kaynaktan ise , "Ayıntap" adını suyunun güzelliğinden ve bolluğundan hâkimdir. Ayın, pınar kaynak ve suyun gözü anlamındadır. Tap ise parlak ve güzel anlamına gelir. Başka bir kaynak ise, şehrin adını "HANTAP" olduğunu söyler. Tap, güç, takat ve arazi anlamında kullanılmaktadır. HANTAP zaman içerisinde ANTAP ve ANTEP olarak günümüze gelmiştir.

1914 yılında Birinci Dünya Savaşı başladığı zaman Gaziantep, 83 bin nüfuslu bir kentti. Savaşın sonunda İngiltere, Fransa, İtalya ve Osmanlı Devleti arasında 30 Ekim 1918'de imzalanan Mondros Mütarekesi, Osmanlı İmparatorluğunun ölüm fermanı idi.

Bu anlaşmaya dayanarak 17 Aralık 1918 'de İngilizler Antep'e girdi. 23 Ocak 1919'da hükümet Konağı işgal edilerek şehirde söz sahibi olan herkes Suriye'ye sürgüne gönderildi. Bu işgal devam ederken İngilizler ve Fransızlar kendi aralarında anlaşarak Antep'i işgal ettiler. Bu işgal sırasında Fransızlarla işbirliği yapan Ermeniler, bölge insanına insafsızca zulüm yaptılar. Tecavüz, işkence, talan Ocak 1920 tarihine kadar devam etti. Fransızların bu insanlık dışı işkencelerin karşısında isyan eden Antep'liler 11 Ocak 1920'de Araptar köyünde Fransızlara saldırarak savaşı başlatmış oldular. Bu çatışmada Fransız askerleri çok büyük kayıplar verdi. 19 Ocak 1920'de Fransızlar, Karabıyıklı'da Karayılan tarafından pusuya düşürüldü. Burada da düşmana çok kayıp verildi. Genç bir teğmen olan Şahinbey Kuvayi Milliye komutanlığını üstlenerek Kızılburun da düşmanın karşısına çıktı.

Antep'liler ve kahraman evlatları; Şahinbey, Yüzbaşı Kılıç Ali, Kilisli Karayılan, Arslan Bey, Bey ve nice gizli kahramanlarıyla, göğüs göğüse adeta dünyaya haykırırcasına, yayılımcı ve işgalci geldikleri gibi geri göndermeyi başarmışlardır.

10 ay 9 gün süren şerefli direnişin sonunda şehit vermiş, 7 bine yakın insanı da yaralanmış ve Nihayet 15 Mart 1921 tarihinde Londra'da yapılan Fransızlar 25 Aralık 1921'de şehri terk etmişlerdir. yılında TBMM tarafından Antep'e Gazilik unvanı

Şehitkâmil,
Binbaşı Hamdi
çarpışarak,
Fransızları

6317 evladını
sakat kalmıştır.
anlaşma gereği
06 Şubat 1921
verilmiştir.

Ali GÜMÜŞ

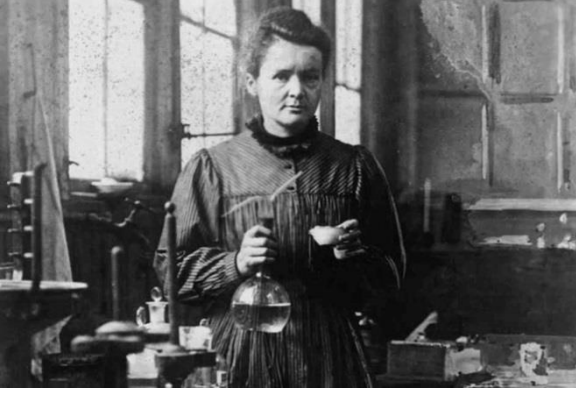
**Ben Antep'lilerin gözlerinden nasıl öpmem ki, onlar
yalnız Antep'i değil bütün vatanı kurtardılar.**

26 ARALIK

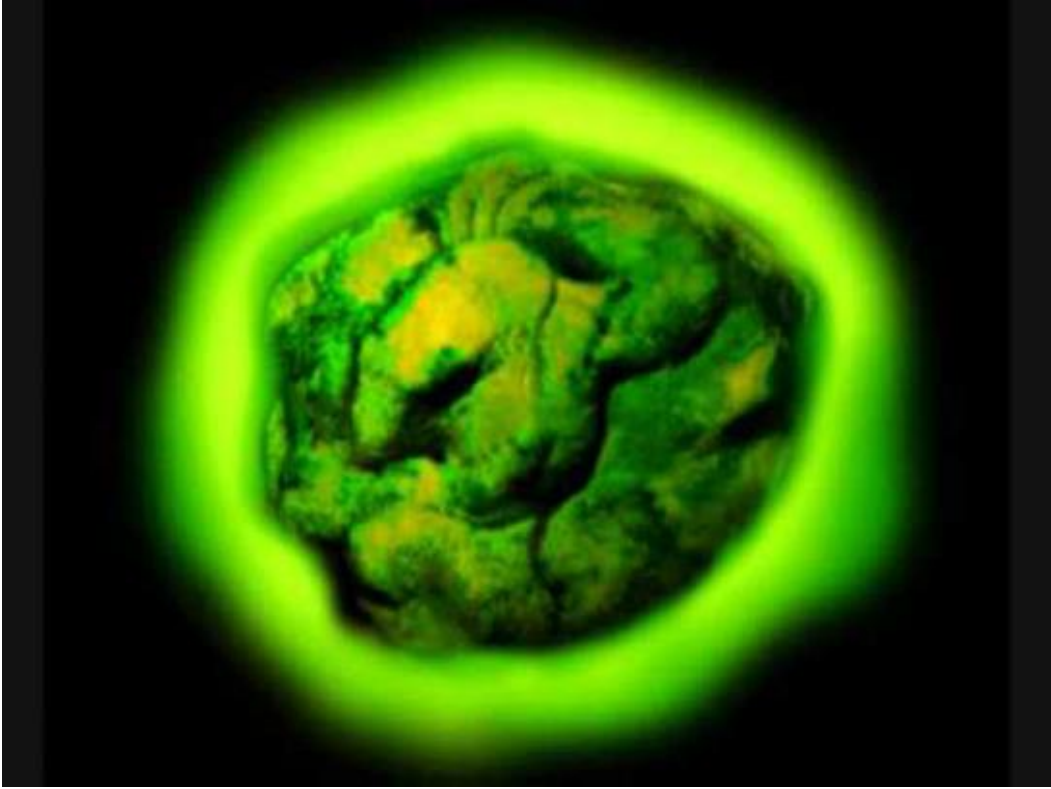
MARIE CURIE RADYUM'U KEŞFETTİ.

Uranyumla yaptığı deneyler sonucu radyoaktiviteyi keşfetti. Toryumun radyoaktif özelliğini buldu ve radyum elementini ayırttı. 1903 Nobel Fizik ödülü, 1911 Nobel Kimya ödülü sahibi ve radyoloji biliminin kurucusudur.

Radyum, 1898 yılında Fransız fizikçileri Pierre Curie ve eşi Marie Curie tarafından bulunan, atom numarası 88, atom ağırlığı 226,05 olan, 700 °C de eriyen, soğukta suyu ayırtıran, ışın etkinliği çok kuvvetli bir elementtir. 1898'de bir uranyum filizi olan pekblend üzerinde çalışırken bu madenden 900 defa daha radyoaktif bir cismin varlığını saptamışlardır. Buna radyum adını vermişlerdir.

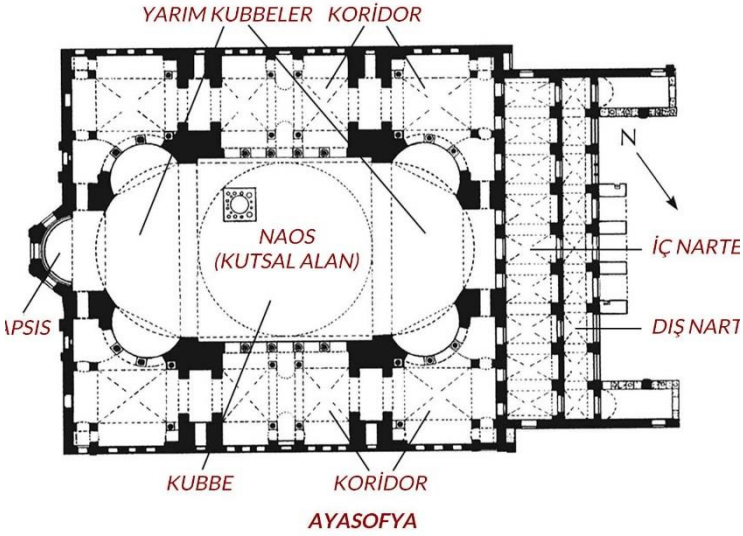
Sultan SEVİNÇ

Radyumun görüntüsü

27 ARALIK

AYASOFYA’NIN İNŞASI (537)

Ayasofya adındaki "Aya" sözcüğü "kutsal" anlamına gelir. "Sofya" sözcüğü ise Grekçede "bilgelik" anlamındaki sophos sözcüğünden gelir. Dolayısıyla "Aya Sofya" adı, Nasıralı İsa'ya atfen "Kutsal Bilgelik" ya da "İlahî Bilgelik" anlamına gelmekte olup Hristiyan ilahiyatında Tanrı'nın üç niteliğinden biri sayılır. Miletli İsidoros ve Trallesli Antemius'un[3] yönettiği Ayasofya'nın inşaatında yaklaşık 10.000 işçinin çalıştığı ve İmparator I. Jüstinyen'in bu iş için büyük bir servet harcadığı belirtilir. Bu çok eski binanın bir özelliği, yapımında kullanılan bazı sütun, kapı ve taşların binadan daha eski yapı ve tapınlardan getirilmiş olmasıdır.

Uzun süren bir mâli kemer sıkma dönemine tepki olarak 530'lu yıllarda Bizans İmparatorluğu'nda büyük bir mali gevşeme yaşanmış, vergilerin düşürülmesinin yanı sıra büyük bir imar faaliyetine girişilmişti. 532-537 döneminde inşa edilen mevcut Ayasofya, bu imar patlamasının yaşandığı dönemin zirve ve simgesi, en büyük şaheseriydi.

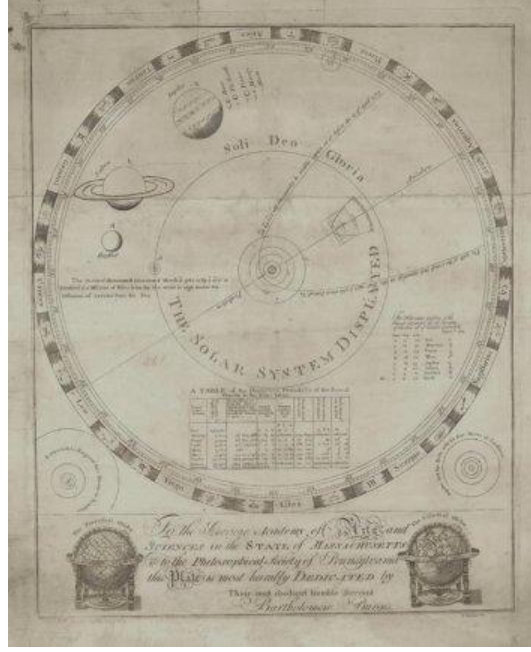
Kadircan GÜNAY

28 ARALIK

NEPTÜN'ÜN GALİLEO TARAFINDAN KEŞFİ

Neptün, Güneş Sistemi'nin sekizinci, Güneş'e en uzak ve katı yüzeyi bulunmayan gezegendir. Gaz gezegenler sınıfında yer alan Neptün, Jüpiter ve Satürn'e kıyasla farklı yapısından ötürü buz devi olarak da sınıflandırılır. Güneş sisteminin Uranüs ile beraber en soğuk iki gezegeninden biridir. Katı yüzeye sahip olmamakla birlikte gezegenin dış katmanı genel olarak hidrojen ve helyumdan oluşur. Adını Roma deniz tanrısı Neptunus'ten alan gezegen, Güneş Sistemi'nde çapına göre en büyük dördüncü, kütlelerine göre ise en büyük üçüncü gezegendir.

Neptün, 1960'larda fark edilen ve 1989'da Voyager 2 tarafından kesin olarak onaylanan çok ince ve parçalı bir halka sistemine de sahiptir. Galileo'nun çizimlerine göre o, Neptün'ü 28 Aralık 1612 ve 27 Ocak 1613'te gözlemlemiştir. Ama Galileo iki seferde de, Neptün'ü hareketsiz görüntüsünden dolayı bir yıldız olarak değerlendirmiştir. Bu sebeple bu gözlemler Neptün'ün keşfi olarak sayılmamaktadır.

Demir MAVİŞ

29 ARALIK

TÜRK HAVA YOLLARI'NIN 278 SEFER SAYILI UÇAĞI VAN'DA DÜŞTÜ

Türk Hava Yolları Uçuş 278, 29 Aralık 1994 tarihinde gerçekleşen uçak kazasıdır.

Havacılık kazası, Türk Hava Yolları (THY) Boeing 737 ile Ankara - Van uçuşunu gerçekleştiren uçağın, sis ve kar yağışlarına rağmen uçuşa devam etmesiyle gerçekleşmiştir. Bu olay, bir Boeing 737-400'ün karıştığı ikinci, Türk Hava Yolları'nın geçmişindeki beşinci büyük kazadır.

29 Aralık 1994 tarihinde Boeing 737-400 tipi Mersin adlı THY uçağı Ankara - Van seferi sırasında 7 mürettebat üyesi ve 69 yolcu ile saat 13:52'de Ankara Esenboğa Havalimanı'ndan havalanmıştı. Sis ve tipi nedeniyle görüş mesafesinin azalması ve inişin riskli hale gelmesinden dolayı Van

Hava trafik kontrolün yaptığı Ankara dönüş çağrısı kaptan pilot Adem Ungun tarafından reddedildi. Kararında ısrarlı olan pilotun iki iniş denemesinden sonra üçüncü bir girişimde daha bulundu. Saat 15:30'da Van'a 13 kilometre uzaklıktaki Kale Tepesine düştü. Kazada uçakta bulunan 76 kişiden 5'i mürettebat toplam 57 kişi öldü.

Muhammet YEŞİL

30 ARALIK

GATA'NIN KURUULUŞU

II. Abdülhamit tarafından 1898 yılında İstanbul' da kurulmuştur.

Hastane ilk olarak "Gülhane Seririyat Hastanesi" adı ile Padişah II. Abdülhamid'in doğum günü olan 30 Aralık 1898 tarihinde törenle açılmış, "Gülhane" adıyla kurulduktan hemen sonra Tıbbiye-i Şahane'den mezun olan asker hekimler bölükteki görev yerlerine gitmeden önce Haydarpaőa Askerî Hastanesi yerine burada bir yıl pratik eğitime başlamışlardır.

İlk adı (GEAH)TIR. Sonradan adı GATA olmuştur. II. Dünya Savaşı'nın başlaması üzerine Gülhane'nin Ankara'ya nakline karar verilmiş ve 1941'de "Gülhane Askeri Tababet Okulu ve Hastanesi" adı ile Ankara'nın Cebeci semtindeki asker hastanesi binalarında hizmete başlamıştır.

Emir İNAL

31 ARALIK

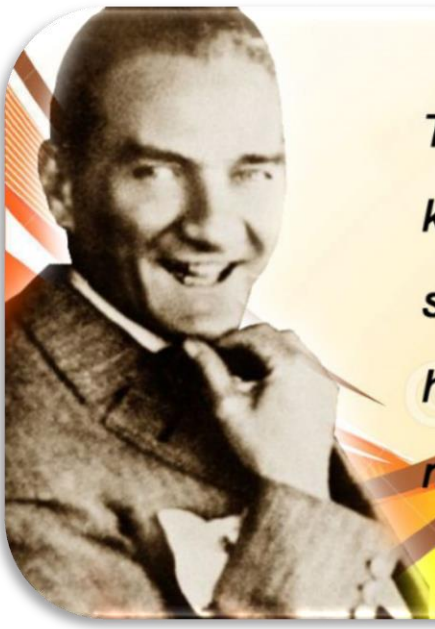
THOMAS EDİSON HALKA AMPULÜ TANITTI

1879'da özel yüksek voltajlı elektrik üreteçlerinden elde ettiği akımla çalışan karbon flamanlı elektrik ampulünü halka tanıttı. Şimdi evlerimiz bu ampullerle aydınlanıyor.1879'da Edison bir elektrik ampulü icat etti. Kömürleştirilmiş iplikten Flamanlarla deneyler yaptıktan sonra karbonlaştırılmış kâğıt flamanda karar kıldı.

1880'de evde güvenle kullanılabilir ampuller üreterek tanesini 2,5 dolara satmaya başladı.

Berra DOĞRU

Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mhimbdir. Yazan yapana sadık kalmazsa, değişmeyen hakikat, insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

